

Zbirka medijskih objav

JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI, za obdobje 18. 8. 2015

Število objav: 3	Pa ta viža ni preč: 0	Rado Simoniti - ... besede: 0
Radio: 1	Borderliner: 0	Svetovni dan ... petja: 0
Tisk: 2	Tekmovanje ... Savi: 0	Kulturni vodiči: 0
<hr/>		
Spremljane teme:	Zborovsko ... Evrope: 0	
Srečanje big bandov: 0	Slovensko ... pesem: 0	
Javni sklad ... dejavnosti: 2	Srečanje ... brega: 0	
Kulturna šola: 0	Vizije, ... skupin: 0	
Linhartovo srečanje: 0	Tekmovanje ... stopnji: 0	
Festival MareziJazz: 0	Ringaraja: 0	
Tabor ... Stični: 0	Klovnbuf: 0	
Opus 1: 0	Kiparska delavnica Les: 0	
Pika miga: 0	Mladinska ... Piran: 0	
Mednarodno ... Maribor: 0	Mednarodni ... Beltinci: 0	
Adamičeva pomlad: 0	Državno srečanje ... pelji: 0	
Priznanja JSKD: 1	Likovna delavnica ... Paki: 0	
Pevci nam ... godejo: 0	Mentorjev feferon 2013: 0	
Živa, festival ... mladih: 0	Prevajalnica JSKD: 0	
Potujoča muzika: 0	Mednarodna ... pedagogike: 0	
Festival neodvisnega filma: 0	Tekst v podobi: 0	
Filmski ... laboratorij: 0	Balada o strugarju: 0	
Festival mlade ... Urška: 0	Sklepno ... avtoric: 0	
Rastoča knjiga: 0	Dan kulturnih ... kulture: 0	
Srečanje ... ustvarjalcev: 0	Slovenski zborovski arhiv: 0	
LOAC: 0	Zmes za ples, ... plesu: 0	
Žive besede - festival: 0	Ljubiteljska ... kriza: 0	
	Maraton v Španskih borcih: 0	
	Musica creativa: 0	
	Mentor, ... mentorje: 0	
	Parafraze: 0	
	Kult3000: 1	
	Bojan ... timnice: 0	
	KULT3000 Monošter: 0	
	Teden ljubiteljske kulture: 0	
	Delavnica, polna nereda: 0	

Seznam objav v zbirki:

Tisk	Naslov	Pogovori in literarni večeri		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Delo; 157.000	Stran: 18	Površina: 122 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 18. 8. 2015		
Stran v zbirki: 3	Avtor	T. JU.		
	Teme	Kult3000		
Povzetek	...Veronika Dintinjana, Hester Knibbe, Ana Pepelnik, Marjan Strojan, Vanhauwaert in Geert van Istendael. V Ljubljani bo pesniško branje ob 19.30 v galeriji Kult3000 na muzejski ploščadi Metelkova, kjer bosta nastopili ameriški avtorici: pesnica in prevajalka Mary Jo Bang ter pesnica C. D. Wright, častna gostja letošnjih...			

Tisk	Naslov	Pomembno je, da se z ljudmi jočeš in smeješ		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Večer; 108.000	Stran: 21	Površina: 652 cm ²
	Rubrika, Datum	Koroška; 18. 8. 2015		
Stran v zbirki: 5	Avtor	Tušek Petra Lesjak		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti , Priznanja JSKD		
Povzetek	...Prešernova, študentovska, potem Tišler-Jeva, nato Levstikova, in pa Deklica s piščalko. Bilo je tudi ogromno priznanj, tudi zlata Prežihova značka in priznanje JSKD, tudi avstrijskega kanclerja. A tako, kot sem ob nagradi reagirala v Črni, nisem še nikjer. Res sem imela vtis, da je nisem zaslužila. Poleg nagrade sem...			

Radio	Naslov	Vabljeni na razstavo		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Radio Aktual; 20.000	09:22	Trajanje: 1 min
	Rubrika, Datum	Ostalo; 17. 8. 2015		
Stran v zbirki: 6	Avtor	Unknown		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		
Povzetek	...spremljevalnih razstav 3. mednarodnega trienala keramike Unicum Koroška galerija likovnih umetnosti v sodelovanju z občino Dravograd, Javnim zavodom Dravit in JSKD, območno izpostavo Dravograd v cerkvi sv. Vida v Dravogradu predstavlja dela iz svoje zbirke. ...			

SRE **ANDREJ E. SKUBIC, TADEJ GOLOB, SEBASTIJAN PREGELJ**
19. 8. V okviru Mednarodnega prevajalskega seminarja slovenske književnosti bodo v Novem mestu trije literarni večeri. Jutri se bo pred knjigarno Goga z Andrejem E. Skubicem o njegovem romanu *Samo pridi domov* pogovarjal Boštjan Gorenc Pižama. Sledila bosta literarna večera v atriju LokalPatriota, kjer bo v četrtek pogovor s Tadejem Golobom moderirala Katja Stergar, v petek pa pogovor s Sebastijanom Pregeljem vodila Jelka Ciglenceki. Vsi dogodki bodo ob 20. uri.

ČET **NEŽA MAURER**
20. 8. Srečanje s pesnico in predstavitev njene nove knjige *Vida – voda*, povesti v verzih, ki jo bo predstavila v pogovoru z Moniko Tavčar in Markom Črtaličem. Vrt Sokolškega doma, Škofja Loka, ob 18. uri.

PET **OB KNJIGI OB SOČI**
21. 8. Tokratni pogovorni večer bo v okviru programa prireditev *Lukatelce* ponudil pogovor o knjigi Bineta Kordeža *Kam je izginilo deset milijard?* Avtor bo vsebini knjige ter spoznanja, zaznamovana in plačana z osebno izkušnjo, razgrinjal v pogovoru z Rudijem Zamanom, direktorjem založbe Didakta. Domačija pri Lukatelu, Volče pri Tolminu, ob 20. uri.

TOR **VEČERI PRED DNEVI**
25. 8. Festival *Dnevi poezije in vina* bodo tudi letos uvedli predfestivalski dogodki. Po štiridnevni nizozemsko-slovenski prevajalski delavnici se bodo prihodnji torek *Večeri pred Dnevi*, pesniška branja slovenskih avtorjev in literarnih gostov iz tujine, zvrstili v Volčah pri Tolminu, Radovljici, Krškem, avstrijski Potrni, Selcah, Ljubljani in Mariboru. Na mariborski Piramidi se bo ob 20. uri začelo pesniško branje udeležencev nizozemsko-slovenske prevajalske delavnice: program bo vodil Aleš Šteger, brali bodo Jan Baeke, Milan Dekleva, Veronika Dintinjana, Hester Knibbe, Ana Pepelnik, Marjan Strojjan, Maud Vanhauwaert in Geert van Istendael. V Ljubljani bo pesniško branje ob 19.30 v galeriji **Kult3000** na muzejski ploščadi Metelkova, kjer bosta nastopili ameriški avtorici: pesnica in prevajalka Mary Jo Bang ter pesnica C. D. Wright, častna gostja letošnjih *Dnevov poezije in vina*. Celoten program dogodkov je dostopen na stihoteka.com. **T. Ju.**

Pomembno je, da se z ljudmi jočeš in smeješ

Etnologinja dr. Marija Makarovič, nagrajenka občine Črne, neutrudna raziskovalka in popisovalka zgodb, prihaja iz Ljubljane, a vselej išče ljudi iz obrobja, tudi koroškega, in iz pričevanj sestavlja mozaike iz zgodovine, neprecenljive za prihodnost

PETRA LESJAK TUSEK

Vedno znova se vračate v Črno. Zdi se, da vse poti, tudi vaše, vodijo na ta konec sveta ali pa na začetek, kakor se vzame.

"Res je. Razmišljala sem že, da bi strahno rada za celo Koroško iznašla neki sistem, kako bi opredelila ljudi, Črnjane pa sploh, ker se tako razlikujejo od vseh drugih. Seveda imam stike z Belokranjci, Prekmurci, Notranjci in številnimi drugimi. Ampak tu je posebna mentaliteta, posebna 'štimunga'. Ne znam tega ubesediti, čeprav bi rada."

Kako bi torej sploh opredelili te specifikke, razlike, značilnosti po vseh letih preučevanja Koroške, zlasti Črne. Vem, da je kompleksno vprašanje, a vendarle - kako ujeti, opredeliti Črnjane in označiti kraj? Morda tudi s tem, da ima neko dušo?

"Hvala lepa, da ste to rekli: so kraji na Slovenskem, ki imajo dušo, in so kraji, ki je nimajo. Ne bom jih imenovala, da ne bi koga prizadela. Zdi se mi, da sta v Črni trčila dva sistema: kmečki in delavski. Kmetje, zlasti večji pavri, so se nekaj časa izogibali, da bi šli delat v jamo, saj so rekli, 'paver je paver', rudar pa pod zemljo rije. Ko pa so se sinovi, ki bi morali iti za hlapce, odločili, da gredo delat v jamo, so prinesli s seboj veliko kmečke kulture. To je moje mnenje. Ne da bi bila delavska kultura slaba, sploh ne, ampak sem so prihajali delavci z raznih območij, večinoma iz bližnjih krajev, pa tudi iz Savinjske doline in z druge strani Pece, Koroški Slovenci. Kmečko prebivalstvo je nekako oplemenitilo delavsko kulturo. Hkrati tu še vedno velja, da beseda nekaj pomeni, da šteje topel odnos do človeka. To se kaže tudi v odnosu do drugačnosti, sprejemanju ljudi, širšega okolja, kot na primer tudi zaposlenih v CUDV Črna do gojencev. Tega so zmožni samo Črnjani, tako sem večkrat razmišljala. Črna ima veliko srce, odprtost za vse naokrog. Upam, da bo tako ostalo."

Črni ste posvetili precejšen del strokovnega raziskovanja, preučevanja. Pred tremi desetletji ste skupaj z rudarjem Ivanom Modrejem spisali knjigo Črna in Črnjani, ki ste jo predlani z vrsto sodelavci in občino

vsebinsko dopolnili in ponatisnili, in lani, ko sta z domačinko Marto Repanšek obdelovali posamezne življenjske zgodbe ljudi. Na eni strani ste se celovito lotili kraja, značilnosti, življenja, na drugi pa izbrali posameznike in njihove življenjske usode. Vsakič ste bili tesno osebno vpeti, udeleženi, torej za ključno uporabili kvalitativno znanstveno metodo opazovanja z udeležbo.

"Vedno sem bila etnologinja, usmerjena v obmejne vasi in naselja, ki niso znana, znamenita. Preden tega ni opredelila ena od mojih kolegic, se niti nisem zavedala. Mogoče je tudi Črna nekaj takega, pa tudi Strojna, ki sem jo pred leti obdelovala. Za vsem tem pa se mi zdi, da stoji tudi Prežihov Voranc. Sem namreč velika oboževalka del Prežihovega Voranca. Moram kar priznati, da bo nagrada občine Črna šla kar v novo raziskovanje Prežihove vasi, kot jo imenujem. Želim nadaljevati delo med ljudmi na podlagi Požganice. Rada preučujem majhne vasi, da se počutim kot v družini, enako, kot sem delala v Strojni, sem si zamislila, da bi nadaljevala v Jazbini. Tudi za Strojno je bil na neki način 'kriv' Prežih, ker je tako lepo opisal lepo nedeljo. Pomemben mi je stik z ljudmi, tako da se z njimi jočeš in smeješ. Kot raziskovalki mi je ključno, da ne delam le v arhivu in knjižnicah, kar je danes v etnologiji precej v navadi, čeprav imam tudi kolege, ki pridno delajo na terenu. Živeti moraš z ljudmi. Ko pišeš, se nato lažje poglobljaš v snov. Vse moje delo je vedno teklo vzporedno - po arhivih, knjigah, s čimer spoznaš celotno dogajanje, a nato vedno delaš s posamezniki. Sploh ne znam delati drugače. Stvari nastajajo sproti, ko si med ljudmi. Nikoli si ničesar točno ne načrtam, temveč se vsebina prilagaja ljudem."

Znanstveniku torej ni treba biti nevtralen ali objektivni - o tem se včasih razpravlja -, temveč je enako relevantno delo ob tesni vpetosti, vpletenosti raziskovalca v zgodbe ljudi, okolje. Nenazadnje ste z ljudmi med delovanjem na terenu vzpostavili prijateljske vezi. Potemtakem verje-

tno niti ni smisel, da bi igrali vlogo nepristanske opazovalke?

"Točno tako bi opredelila tudi sama. Nekateri mislijo, da če delaš samo na terenu in publiciraš terenska pričevanja, da to ni znanost. Človek, ki piše, vedno daje nekaj osebnega, ne more biti drugače. Nenazadnje tudi kolegi, ki delajo po arhivih, interpretirajo arhive. Sama interpretacija je vedno nekaj osebnega. Po drugi strani pa se niti ne obremenjujem s tem, ali me imajo za znanstvenico, saj je po mojem znanstvenikom tako malo, da si niti malo ne domišljam, da bi bila znanstvenica v visokem smislu. Da sem dober strokovnjak, pa si mirne duše domišljam."

Zagotovo. V obrazložitvi nagrade občine Črna je dobro zapisano, da ste z zapisovanjem preteklosti, z dvema etnološkima publikacijama o Črni, zapisali v prihodnost. Kako vidite pomen popisovanja, ohranjanja dediščine? Številne zgodbe ljudi bi ostale prezre, pozabljene.

"Ker veliko publiciram, se ob tem spomnim pregovora Publish or perish - torej objavljati ali nekako izginiti. Knjige vedno ostanejo. Včasih si mislim, da sem že preveč napisala. A namenoma ne pišem sintez, čeprav z njimi doživiš večjo slavo, publiciteto. To me ne zanima. Pišem male, drobne stvari, ki so osnova za sinteze. Kadar se bo ponovno pisala etnologija Slovencev, ko bo zaobjeta dediščina, bodo moji drobni prispevki, monografije pomembni. Namen sintez je posploševanje, ki pa me ne zanima več. Vidim, da iz posploševanja ljudje izginejo, nimajo besede, kar pa je zame ključno. Statistični podatki so pomembni in govorijo na splošno o neki grozi, na primer o vojni, ne pa tudi o tem, kako so vojno doživljali ljudje. V statistiki se človek, ki je zgodovino delal, izgubi. Ostanejo sicer podatki o generalih, bitkah, o ljudeh, ki so krvaveli, trpeli, pa ne. To zgodovino bi bilo treba nekoliko učlovečiti, čeprav te seveda v pisanju sintez, ki jih nedvomno potrebujejo, podatki preplavijo. Rada pa berem zelo natančno tudi sinteze, ki so seveda pomembne."

V svoji izjemni ustvarjalni karieri ste prejeli vrsto nagrad, priznanj stroke in občin, hkrati pa nikoli niste delali za nagrade ali s temi pričakovanji. Zdi se, da so nekakšna logična posledica vašega neutrudnega raziskovanja, ki ga še nadaljujete. Kaj vam pomeni vsa ta bera?

"Za nagrado v Črni sem bila res ganjena in prepričana, da si je nisem zaslužila. Zdi se mi, da sem marsikje več naredila in napisala. Če veliko in rad delaš, ne pričakuješ priznanja in ti je delo samo priznanje. Pišem vsak dan in vedno znova uživam, tako da komaj čakam, da se zbudim, da bom spet začela pisati. Mar ni to božji žegen tudi zame v teh letih? Z vprašanjem o pomenu priznanj ste me pa našli. Če bi rekla, da so mi v strašno veselje, bi morala dati na tehtnico še delo samo, ki mi je najpomembnejše. Prvo priznanje ali nagrada je bila Prešernova, študentovska, potem Tišler-

jeva, nato Levstikova, in pa Deklica s piščalko. Bilo je tudi ogromno priznanj, tudi zlata Prežihova značka in priznanje JSKD, tudi avstrijskega kancelerja. A tako, kot sem ob nagradi reagirala v Črni, nisem še nikjer. Res sem imela vtis, da je nisem zaslužila. Poleg nagrade sem vesela, ko srečam Črnjane, ki me, kadar pridem, vedno prijazno pozdravijo. Tu tu in tam reče kdo: "Ne poznate me, ampak jaz pa vas poznam." To je tisti občutek, to je temeljno, kar je povezano z nagrado, ne evforija podelitve same, ko moraš k frizerju in se urediti ... Ko mi je pod Najevsko lipo županja povedala za na-

grado, kar nisem mogla verjeti. Vem, da je resnično priznanje mojemu delu in da je tudi zelo osebno. Črnjani so mi res ogromno dali."

*V statistiki se
človek izgubi, zato
je treba zgodovino
učlovečiti, dati
besedo ljudem*

Marija Makarovič - njeno plodovito, že več kot petdesetletno raziskovalno kariero, ki jo nadaljuje tudi pri svojih 85. letih, je zaznamovalo tudi preučevanje Koroške, Strojne, Črne, nadaljevati želi v Jazbini. (Petra Lesjak Tušek)

Vabljeni na razstavo

RA AKTUAL, 17.8.2015, **NAMIG ZA PREMIK**, 9:22

V okviru spremljevalnih razstav 3. mednarodnega trienala keramike Unicum Koroška galerija likovnih umetnosti v sodelovanju z občino Dravograd, Javnim zavodom Dravit in **JSKD**, območno izpostavo Dravograd v cerkvi sv. Vida v Dravogradu predstavlja dela iz svoje zbirke.